

РЕШЕНИЕ

№ 6066

гр. София, 21.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIX КАСАЦИОНЕН
СЪСТАВ**, в публично заседание на 24.01.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Катя Аспарухова

ЧЛЕНОВЕ: Мария Ситнилска
Мирослава Йорданова-Великова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **11070** по описа за **2024** година докладвано от съдия Мирослава Йорданова-Великова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 285 и чл. 284, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационната жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ срещу решение № 14526/12.08.2024 г., постановено по адм. д. № 5034 по описа за 2024 г. на Административен съд София – град, 54-ти състав, с което касаторът е осъден да заплати на С. Х. М. сумата в размер на 30 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди.

В касационната жалба се поддържат оплавания за неправилност на решението. Счита, че не са налице обстоятелствата, посочени в чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС. Неправилно били кредитирана изготвената експертиза. Твърди се, че лишения от свобода са полагани медицински грижи, като му били проведени необходимите изследвания във външни болнични заведения. Иска се отмяна на обжалваното решение. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебното заседание касаторът, редовно призован, не се представлява. С представено писмено становище от 24.01.2025 г. , чрез процесуалния си представител юрк. Д., поддържа така подадената жалба и изложеното в нея.

Ответникът - С. Х. М., чрез процесуалния си представител адв. Р., оспорва

касационната жалба . Поддържа подадения отговор на касационна жалба от 10.10.2024 г., в който са изложени подробни съображения за неоснователност на касационната жалба. Претендира разноси, съобразно представен списък.

Представителят на Софийска градска прокуратура, моли обжалваното решение да бъде отменено като неправилно и необосновани. Алтернативно моли, размерът на присъденото обезщетение да бъде намален.

Административен съд – София - град, XIX касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и в рамките на касационната проверка, извършена съгласно чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, във вр. чл. 63в ЗАНН, срещу съдебен акт, подлежащ на касационен контрол и от надлежна страна, с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана относно основателността ѝ.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Производството пред Административен съд София град е образувано е по искова молба на С. Х. М. с ЕГН [ЕГН] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ с цена на иска от 30 000 лв, претендирана като неимуществени вреди, претърпени в резултат на травматично увреждане на здравето настъпило на 21.07.2020г., предявен като частичен иск от 60 000 лв., ведно със законната лихва от 21.07.2020г. – датата на увреждането до окончателното изплащане на задължението.

Съдът е установил от фактическа страна, че С. М. е изтърпял присъда по НОХД №12144/2016г. по описа на СРС, като е постъпил в Софийски затвор на 12.12.2018г. и е освободен на 15.09.2020г.

През време на престоя си в ЗО "К." на 21.07.2020 г., лишеният от свобода, при падане е ударил лявата си ръка в Затворническото общежитие „К.“ към Централен софийски затвор, вследствие на което изпитал силна болка в лява китка и отишъл при фелдшера, който му е направил компрес с бинт. Поради продължаващата силна болка, повторно е посетил фелдшера на 25.07.2020 г., направен е повторно компрес. След подуване на ръката и персистираща болка посетил дежурния лекар на 11.08.2020 г. На следващия ден бил изпратен в Централен софийски затвор за рентгенография, но поради отсъствие на специалиста по образна диагностика, такава не е проведена.

На 17.08.2020 г., е конвоиран в УМБАЛСМ „Пирогов“, където му била проведена рентгенография на лява китка и е констатирано счупване на лъчевата кост на типично място. На 21.08.2020 г., С. Х. М., е конвоиран до МИ МВР, където е извършено повторно рентгеново изследване на лявата китка, на което се потвърждава счупването на лявата лъчева кост и след консултация с ортопед- травматолог е предложено оперативно лечение, което той отказал по лични причини. Поради персистиращата болка, след изтърпяване на наказанието на 25.09.2020 г., М. е провел преглед от ортопед-травматолог и след направените отново рентгенографии на лява китка и лява лакетна става, е даден съвет за планово оперативно лечение.

П делото е допусната съдебно-медицинска експертиза, която е обсъдена и приета от решаващия състав. Обсъдени са и показанията на разпитаните свидетели, като са изложени доводи защо се дава вяра на показанията им.

Прието е, че ГДИН с не извършване на дължими действия по опазване на физическото здраве на лишения от свобода, вкл. несвоевременното диагностициране и лечение на заболяването като елемент от медицинското обслужване, представляват действия

и/или бездействия при или по повод упражняване на изпълнителни правомощия, осъществяване на административна дейност - поради неравности и наличие на остри камъни в двора на Затворническо общежитие „К.“, в резултата на което е настъпило травматичното увреждане за лишения от свобода.

Въз основа на това е направил извод, че е налице противоправното бездействие от страна на служителите на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, което се изразява и в пасивното отношение към здравословното състояние на М.. Достигнал е до изводи, че същите не са взели мерки, с които да окажат на пострадалия адекватна лекарска намеса, поради което е претърпял сериозни телесни увреждания, при което е приел, че дължимото обезщетение е в размер на 30000 лева, до който размер е уважена исковата претенция, а разликата до предявения размер е отхвърлена.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

Не са налице сочените от касатора отменителни основания. Съдът е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и във връзка с възраженията на страните и въз основа на това е направил верни правни изводи, които напълно се споделят от настоящата инстанция. М. извод за основателност на иска /предявен като частичен иск от 60000 лева/ е в съответствие с фактически установеното.

Изцяло неоснователни са оплакванията за неправилно кредитиране на свидетелските показания и изготвената СМЕ, доколкото първоинстанционният съд е изложил подробни и обосновани мотиви защо дава вяра на свидетелските показания и заключението на СМЕ, т. е. не са допуснати нарушения при формиране на преценката на същите.

Съгласно чл. 284, ал. 1 и 2 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС. В случаите по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора.

Неоснователни са доводите на касатора за нарушение на материалния закон. За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие.

В настоящия случай не е изпълнено задължението по чл. 128, ал. 1, изискващо при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическо здраве на лишените от свобода.

На следващо място, съгласно чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на медицинско обслужване. Неосигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникване признаци на заболяване; травма и пр., представлява създаване на неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, които застрашават здравето и животът на лишените от

свобода. Това е довело до причиняването на неимуществени вреди, изразяващи се болки и неприятни изживявания в следствие на сериозни телесни увреждания-фрактура на лява ръка.

Безспорно е установено и наличието на причинно-следствена връзка между настъпилите вреди и бездействието на затворническата администрация.

Във връзка с размера на конкретното обезщетение, съдът правилно и обосновано е съобразил обективните условия и тяхното отражение върху конкретното лице, времетраенето на престоя в тези условия, въз основа на което изводът му за основателност на иска е в съответствие с фактически установеното и правилно прилагане на закона.

С оглед изложеното, настоящият касационен състав намира, че първоинстанционният административен съд изцяло е приложил стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕСПЧ по отношение на ищеца и е постановил решението си изцяло в съответствие с материалния закон, без наличие на нарушение на съдопроизводствените правила.

По изложените съображения настоящият съдебен състав счита, че при постановяване на обжалваното решение не са допуснати сочените в касационната жалба нарушения, съставляващи касационните основания по чл.209 от АПК, предвид което така постановеното решение като правилно следва да бъде оставено в сила.

По отношение на разноските:

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3, вр.чл.228 АПК ответникът има право на разноски. Правото е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания по делото е поискано присъждането им /чл.81 ГПК, вр.чл.144 АПК/. Защитата на ответника е осъществена от адвокат при условията на чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата /ЗА/. Следователно на адвокат Р. следва да се присъди адвокатско възнаграждение определено на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с, ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 36, ал. 2 от ЗА, чл. 18, ал. 2 и чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, което съдът, при съобразяване с предмета на делото, обема и качеството на реално предложената защита и проведеното по делото съдебно заседание определя в размер на 3660 лева.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София – град, XIX – ти касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 14526/12.08.2024 г., постановено по адм. д. № 5034 по описа за 2024 г. на Административен съд София – град, 54-ти състав.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адвокат Б. Й. Р.-САК, вписан в единния регистър под № [ЕГН], с адр. на кантората: [населено място], район С., [улица], сумата в размер на 3660 лева, адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ответника по делото.

Решението е окончателно.

